

УДК [930.253(092)+929](477)

Л. В. ЛЮБАРСЬКА*

ЛЮДИНА І МИТЕЦЬ ОПАНАС ЗАЛИВАХА (до 85-річчя від дня народження художника)

Публікуються фотодокументи і кадри з фондів Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного про творчий шлях українського художника-дисидента, лауреата Національної премії ім. Тараса Шевченка та премії ім. В. Стуса О. І. Заливаха.

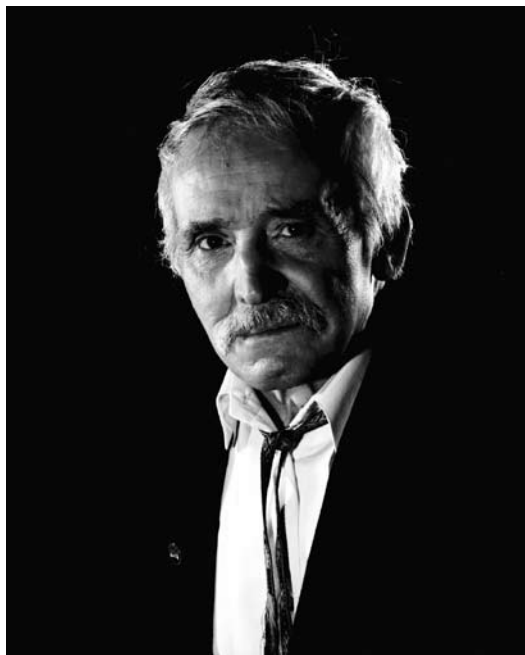
Ключові слова: художник-дисидент; О. І. Заливаха; живописець.

Із розвитком сучасних інформаційних технологій та перспективними можливостями їх застосування у всіх галузях людської діяльності дедалі більшої ваги набуває використання у дослідницькій праці аудіовізуальних документів як повноцінних і достовірних свідчень епохи. Так, звернення до фондів Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного дозволяє отримати достовірну інформацію про багатьох визначних особистостей української історії, зокрема про художника-дисидента, відомого правозахисника і громадського діяча, лауреата премії ім. В. Стуса та Національної премії ім. Т. Шевченка Опанаса Івановича Заливаха, якому 26 листопада 2010 року виповнилося 85 років.

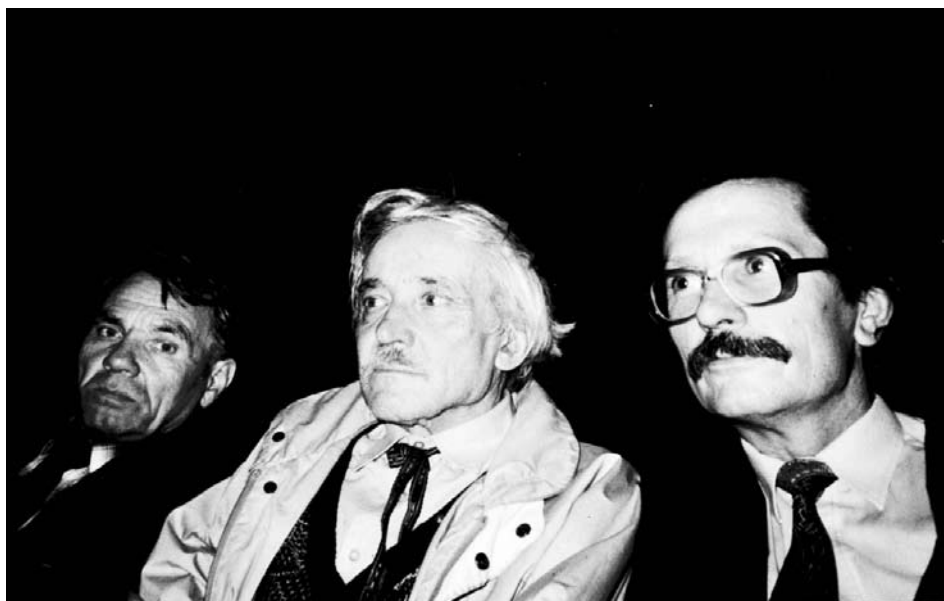
Роботи живописця вирізняються особливим поєднанням кольору і форми, модерністичною образністю, проте ґрунтуються на традиціях народного мистецтва – образному спрощенні, декоративності й пластичності. Зазначені характерні для митця риси були відтворені у відомому шевченківському вітражі-триптиху, що став символом свободи та непокори українського духу. У 1964 р. до ювілею Т. Г. Шевченка О. І. Заливаха разом з А. Горською, Л. Семікіною, Г. Зубченко, Г. Северук брав участь у створенні вітража для Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, але ще до прийняття комісією його було знищено за розпорядженням партійного керівництва, що дало початок черговій хвилі репресій проти української інтелігенції уже в постсталінську добу. Цей доробок став чи не найвідомішою роботою О. І. Заливахи. Після знищення вітража художник був засуджений за антирадянську націоналістичну діяльність до ув'язнення у таборах Мордовії (РРФСР).

Подана добірка містить світлини та кадри з кінодокументів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, які дозволяють скласти образний портрет О. І. Заливахи – людини і митця.

* Любарська Людмила Валентинівна – провідний науковий співробітник відділу використання інформації документів Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного.

О. І. Заливаха – український художник, правозахисник.
Фото Л. О. Левіта.
ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пиєничного,
од. обл. 2-160247.

Український художник-дисидент, лауреат премії ім. В. Стуса О. І. Заливаха серед делегатів з'їзду Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих.

Репродукція з ф/д ЦДАМЛМ України, ф. 1212, оп. I, спр. 606, од. зб. 2.
м. Київ, 1991 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 2-160014.

Український художник О. І. Заливаха на могилі А. О. Горської.
м. Київ, 1991 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиленого, кадр із кінодокумента од. обл. 11867-II-2.

Український художник О. І. Заливаха у майстерні.
м. Київ, 1992 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиленого, кадр із кінодокумента од. обл. 12137-I-1.

Український художник О. І. Заливаха у майстерні.
м. Київ, 1992 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, кадр із кінодокумента од. обл. 12137-II-3.

Предлагаются фотодокументы и кадры из кинодокументов Центрального кинофотофоноархива Украины им. Г. С. Пшеничного о творческом пути украинского художника-дисидента, лауреата Национальной премии им. Т. Шевченко и премии им. В. Стуса А. И. Заливахи.

Ключевые слова: художник-дисидент; А. И. Заливаха; живописец.

There are given the photo documents and frames of Central State CinePhotoPhono Archives of Ukraine named after H. Pshenychnyi dedicated to the art activity of O. I. Zalyvakha, the Ukrainian artist-dissident and winner of the Taras Shevchenko National Award and Vasyl Stus Award.

Keywords: artist-dissident, O.I. Zalyvakha; painter.